

3765/02.02.00.01/2026

Salon kaupunki

**Talousarvion laadintaohjeet
vuodelle 2027**

Sisällysluettelo

1.	Strategiset lähtökohdat	3
2.	Talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdat	3
3.	Talousarviokehys	3
3.1	Toimintatuotot	3
3.2	Toimintakulut.....	3
3.3	Määrärahojen esittämistarkkuus	4
3.4	Henkilöstökulut	4
3.5	Liikelaitos.....	4
3.6	Lainanotto.....	4
3.7	Verorahoitus ja valtionosuudet.....	4
4.	Talousarvion sitovuus	5
5.	Budjetointiohjelma.....	5
6.	Keskitetysti tehtävät talousarvion osat	5
7.	Talousarvioesityksen perustelut	6
7.1	Taloussuunnitelma 2027 - 2029	6
7.2	Talousarvioesityksen laadintapohjat ja malli	6
7.3	Riskienhallintasuunnitelmat	6
7.4	Henkilöstösuunnittelu	6
7.5	Investoinnit.....	7
8.	Talousarvioprosessin aikataulu	8
9.	Liite	9
9.1	Kaupunkitasoinen talousarviokehys ja suunnitelmavuodet	9

1. Strategiset lähtökohdat

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 12.12.2022 § 106 Salon kaupunkistrategian 2030 "Avaimet kaikkiin oviin". Uuden valtuustokauden aluksi kaupunkistrategiaa päivitettiin tarpeellisin osin ja uusi strategia hyväksyttiin joulukuun 2025 valtuustossa. Talousarvio ja taloussuunnitelmavuosien strategiset linjaukset perustuvat valtuuston hyväksymään kaupunkistrategiaan.

Salon kaupungin visio 2030

Salo – kestävä menestyksen koti.

Salon kaupungin arvot

Oikeudenmukaisuus, Rohkeus, Vastuullisuus, Ystävällisyys.

Salon kaupungin päämäärät

Elinvoimainen Salo, Hyvinvoiva Salo, Kestävä talouden Salo.

2. Talousarvion ja taloussuunnitelman lähtökohdat

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on hyväksyttävä talousarvion yhteydessä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarvion määrärahat ja tuloarviot budjetoidaan bruttomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy myös kuntalain edellyttämät konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

3. Talousarviokehys

Alustava kaupunkitasoinen talousarviokehys vuodelle 2027 on talousohjeen liitteenä. Lopullinen talousarviokehys vuodelle 2027 hyväksytään syyskuussa.

3.1 Toimintatuotot

Toimialojen tulee käydä maksut ja taksat huolella läpi ja tehdä niihin mahdolliset lakisääteiset, toiminnalliset ja muut tarkistukset. Kaupunkitasolla alustava talousarviokehys on laadittu siten, että vuokratuotoissa on huomioitu sosiaali- ja terveyspalveluiden käytössä olevien yhtiöitettävien kiinteistöjen vuokratuottojen poistuminen tämän hetken arvioiden perusteella. Muutoin kaupunkitasoinen talousarviokehys on laadittu niin, että toimintatuotot (pl. avustukset) kasvavat 1 prosenttia vuoden 2026 talousarvion tasosta.

3.2 Toimintakulut

Toimintakulujen osalta kaupunkitasoinen alustava talousarviokehys on laadittu siten, että toimintakulut kokonaisuudessaan hieman nousevat vuoden 2026 talousarvion tasosta. Henkilöstökulujen korotukseksi

on arvioitu 2,0 prosenttia ja muiden toimintakulujen (pl. avustukset) korotukseksi on arvioitu 1,0 prosentti. Kehyksessä toimintakulujen osalta on huomioitu sosiaali- ja terveyspalveluiden käytössä olevien yhtiötettävien kiinteistöjen toimintakulujen poistuminen tämän hetken arvioiden perusteella.

3.3 Määrärahojen esittämistarkkuus

Määrärahat esitetään 10 euron tarkkuudella.

3.4 Henkilöstökulut

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 29.2.2028 saakka. Vuoden 2027 sopimuskorotukset ovat 1.4.2027 alkaen: yleiskorotus 2,00 prosenttia kaikilla sopimusaloilla. Lisäksi 1.4.2027 paikallinen järjestelyerä kaikilla sopimusaloilla 0,4 prosenttia ja kehittämisera (paikallinen) 0,4 prosenttia.

Vakinaisen henkilöstön palkkamäärärahojen budjetointi

Vakinaisen henkilöstön palkkatiedot korotuksineen tullaan lisäämään talouspalveluista keskitetysti. Henkilöstökulut tallennetaan budjetointiohjelmaan talousarvion 2026 palkkarakenteen mukaisesti. Yksiköiden tulee tarkastaa tietojen oikeellisuus. Mahdollisten perustettavaksi esitettävien uusien vakituisten tehtävien määrärahat talletetaan keskitetysti. Uusien esitysten osalta tallennus tehdään keskitetysti talouspalveluissa henkilöstösuunnitelmassa esitettyjen tietojen mukaisesti. Näissä tilanteissa yhteydenotot talouspalveluihin osoitteeseen taloussuunnittelu(a)salo.fi.

Määräaikaisten ja sijaisten palkkamäärärahojen budjetointi

Yksiköiden tulee budjetoida määräaikaisten ja sijaisten palkkamäärärahat. Uudet määräaikaiset tehtävät tulee esittää henkilöstösuunnitelmassa. Mikäli määräaikaiseen tehtävään on aiemmin saatu täyttölupa ja määrärahat tehtävään ovat talousarviossa, määräaikaista tehtävää ei esitetä uudelleen henkilöstösuunnitelmassa.

Kohdassa "Henkilöstösuunnittelu" on yksityiskohtainen ohjeistus uusien tehtävien perustamisesta.

3.5 Liikelaitos

Peruseriaatteena on, että kaupungin liiketoiminnasta aiheutuvat kulut peritään kuluttajamaksuilla kuitenkin siten, että taksat eivät merkittävästi poikkea valtakunnan keskitasosta. Kaupungin tuotto-odotus sijoitetulle pääomalle on 2 prosenttia liikelaitos Salon veden osalta.

3.6 Lainanotto

Uutta lainaa otetaan vain maksuvalmiuden niin vaatiessa. Rahoituskuluissa on huomioitu mahdollinen lainatason nousu.

Talousarvion yhteydessä käsitellään investointisuunnitelma. Tasapainoisessa taloustilanteessa investointien omarahoitus on lähellä 100 prosenttia.

3.7 Verorahoitus ja valtionosuudet

Kunnallisvero on arvioitu 8,1 prosentin pohjalta.

Kiinteistövero

- Yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93
- vakinaisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,55
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,30
- rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 3,0
- voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 2,5
- yleisen maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,3

Verotulot on arvioitu Kuntaliiton viimeisimmän ennusteen mukaisesti. Kuntaliiton toukokuussa julkaistu verotuloennuste on tällä hetkellä 119,7 miljoonaa euroa vuodelle 2027. Verotuloennusteet ovat tässä vaiheessa vielä epävarmoja ja niitä päivitetään seuraavan kerran elo-syyskuussa.

Kuntaliitto on arvioinut alustavasti valtionosuuden suuruuden kunnittain vuodelle 2027. Ennusteet tarkentuvat vielä syksyllä. Kuntaliiton kesäkuussa tekemän ennakkolliseen laskelmaan perustuen Salon kaupungin valtionosuudet tulevat olemaan yhteensä noin 29 miljoonaa euroa. Kuntaliitto käyttää laskelmassaan Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuden osalta kuluvaan vuoden tietojia ja lopulliset tiedot Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuden osalta saadaan vasta loppuvuodesta.

4. Talousarvion sitovuus

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta.

Talousarvio on nettositova lautakuntatasolla eli lautakuntien toimintakate on valtuuston nähden sitova. Talousarvion sitovuus valtuustoon nähden koskee vain ulkoisia menoja ja tuloja.

Budjetointiohjelmaan talletetaan toimielimiä sitova talousarviokehys. Kehyksen sisällä tililajikohtaisia muutoksia luonnollisesti tulee, koska määrärahat tulee kohdentaa oikein palvelualueiden sisällä.

Valtuustoa sitovien määrärahojen tarkempi käyttötarkoitus hyväksytään käyttösuunnitelmissa. Tavoitteena on parantaa valtuuston edellytyksiä ohjata yksilöidymmmin kaupungin toimintaa ja taloutta sekä valvoa talousarvion määrärahojen toteutumista.

5. Budjetointiohjelma

Budjetointi tehdään RD Budjetointiohjelmalla. Talousarviopohja rakennetaan nykyistä tilirakennepohjaa hyväksi käyttäen. Palvelualueiden tulee ilmoittaa mahdolliset muutokset tilikartan rakenteeseen (kustannuspaikat, toiminnot, tms) talouspalveluihin heti talousarviovalmistelun alkaessa.

Ohjelmaan siirretään vuoden 2026 talousarvioluvut. Myös investointisuunnitelma laaditaan RD Budjetointiohjelmalla. Budjetin raportit ovat luettavissa UDP raportointiohjelmalla (Huom! UDP-ohjelmaan kirjautaan eri tunnuksilla kuin RD Budjetointiohjelmaan).

Talouspalvelut antavat tukea ohjelman käyttöön, yhteyttä voi ottaa oman toimialan taloussuunnittelijaan tai sähköpostitse osoitteeseen taloussuunnittelu@salo.fi.

6. Keskitetysti tehtävät talousarvion osat

Talouspalvelut tallentaa talousarvion pohjatiedoksi vuoden 2026 talousarvioluvut sekä vakinaisen henkilöstön palkat.

Henkilöstömenot tallennetaan budjetointiohjelmaan talousarvion 2026 palkkarakenteen mukaisesti palkankorotukset ja järjestelyerät huomioiden. Toimialojen tulee tarkastaa budjetointiohjelmaan viedyt tiedot, jotta ne vastaavat todellista tilannetta. Myös uusien tehtävien palkat tulee huomioida talousarviossa. **Muun kuin vakinaisen henkilökunnan palkat ja palkkiot budjetoidaan toimialoilla.** Henkilösivukuluina käytetään valmisteluvaiheessa vuoden 2026 talousarvion laadinnassa käytettyjä oletuksia ja niitä päivitetään tarvittaessa talousarvioprosessin aikana.

Talouspalvelut tallentaa keskitetysti budjetointiohjelmaan kaikki sisäiset menot ja tulot sekä Kevan tasausmaksun ja työterveyshuollon määrärahat. Kunnat ja hyvinvointialueet ovat maksaneet tasausmaksua vuoden 2023 alusta alkaen, kun eläkemenoperusteinen maksu poistui. Sisäisten erien tallentamisesta ohjelmaan vastaa talouspalvelut.

Keskitetyistä toimenpiteistä huolimatta **toimialat ovat vastuussa budjetin luvuista ja toimialojen tulee tarkistaa ne huolellisesti.**

7. Talousarvioesityksen perustelut

7.1 Taloussuunnitelma 2027 - 2029

Kuntalain mukaan valtuuston on hyväksyttävä talousarvion yhteydessä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Käyttötalouden taloussuunnitelma tehdään kolmeksi vuodeksi ja investointisuunnitelma viideksi vuodeksi.

Vuosien 2027–2029 taloussuunnitelman rakenne on samanlainen kuin talousarvionkin rakenne ja se sisällytetään samaan julkaisuun kuin vuoden 2027 talousarvio.

7.2 Talousarvioesityksen laadintapohjat ja malli

Toimialat esittävät valtuustolle toimialan ja palvelun keskeiset painopistealueet, joiden tulee tukea kaupunkistrategian päämäärien elinvoimainen Salo, hyvinvoiva Salo ja kestävä talouden Salo toteuttamista, keskittyttävä palveluiden ydintoimintoihin sekä niiden kehittämiseen.

Talousarvio laaditaan Opiferus talousdokumentti -ratkaisulla. Tarkempi talousarvioesitykseen liittyvä ohjeistus löytyy Teams -työtilasta.

Talospalvelut antaa tarvittaessa lisää käyttöoikeuksia Talousarvio -työtilaan sekä tukea materiaalien täytössä. Yhteyttä voi ottaa oman toimialan taloussuunnittelijaan tai sähköpostitse osoitteeseen taloussuunnittelu@salo.fi.

7.3 Riskienhallintasuunnitelmat

Palvelualueet ovat aiemmin laatineet omat riskienhallintasuunnitelmansa ja päivittäneet niitä kunakin vuonna talousarvion laadinnan yhteydessä. Riskienhallintasuunnitelmassa määritellään palvelualueen strategiset, toiminnalliset, taloudelliset ja vahinkoriskit. Riskienhallinta on järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja arvioidaan kaupunkikonsernin toimintaan liittyviä riskejä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja säännönmukaiseksi raportoimiseksi.

Palvelualueiden tulee talousarvion laadinnan yhteydessä edelleen päivittää ja tehdä tarvittavat muutokset riskienhallintasuunnitelmaansa ja liittää se osaksi talousarvioaineistoa lautakunnassa käsiteltäväksi. Riskienhallintasuunnitelma on talousarvion liite, mutta sitä ei julkaista verkkoon. Tämä tulee mainita esityslistan julkaisun yhteydessä toimistopalveluille tiedoksi.

Riskienhallintasuunnitelmassa tulee täyttää tieto riskin muutos -sarakeeseen eli onko riski edelliseen vuoteen verrattuna laskenut, pysynyt ennallaan vai kasvanut. Lisäksi riskin merkittävyys -sarakeeseen tulee ns. Liikennevaloilla kuvata näkyviin kuvaus riskin merkittävydestä värillä punainen, keltainen tai vihreä. Riskienhallintatyöryhmä kokoaa palvelualueiden tiedoista koko kaupunkitasoisen riskienhallintasuunnitelman.

7.4 Henkilöstösuunnittelu

Henkilöstösuunnitelmasta, joka pitää sisällään sekä lisäykset että vähennykset, on tehtävä erillinen, seuraavan ohjeen mukainen perusteltu esitys kaupunginhallitukselle. Henkilöstösuunnitelmassa esitetään sekä suunnitelmakaudella lakkautettavat tehtävät että mahdolliset lisäykset ja muutoksesta aiheutuva kustannusvaikutus. Määräaikaisista tehtävistä on myös tehtävä esitykset kustannusvaikutuksineen. Monivuotisten hankkeiden projektitehtävät esitetään henkilöstösuunnitelmassa ensimmäisellä kerralla varsinaisessa henkilöstösuunnitelmassa ja mahdollisten jatkovuosien osalta erillisessä tiedoksi-koosteessa. Kyse on uudesta toimintatavasta.

Talousarviovalmistelun yhteydessä uutta tehtävää koskevaa esitystä valmisteleavan esihenkilön tulee selvittää palvelualuejohtajalta palvelualueetta koskevat rekrytoinnin linjaukset. Valmistelijan on huomioitava sopeuttamisohjelman tai muun suunnitelman mukaiset mahdolliset muutokset palvelurakenteissa ja rakenteellisten muutosten myötä vapautuva henkilöstö. Lisäksi pitää ottaa huomioon valtuuston asettamat tavoitteet, lakien ja asetusten muutosten aiheuttamat mahdolliset mitoitusmuutokset ja palveluiden

kysynnän muutokset. Aina on aidosti pysähdyttävä pohtimaan, voidaanko asiat tehdä uuden tilanteen edessä jotenkin toisin kuin ennen.

Nimikkeen on oltava talousarvioprosessin alusta alkaen oikea ja sama kaikissa eri yhteyksissä. Uutta tehtävää luotaessa on kiinnitettävä huomiota nimikkeen kuvaavuuteen sekä kaupungin nimikkeistöä koskeviin linjauksiin. Lisätietoja saa henkilöstöjohtajalta.

Kaikissa tehtävämuutoksissa on laadittava tehtävän perustietolomake omaan valmisteluaineistoon. Perustietolomakkeen löytää Teams:n talousarvio –työtilasta, henkilöstösuunnittelu -kanavasta. Palvelualue vastaa perustietolomakkeen tiedoista. Lomakkeessa on puuttuvien tietojen osalta tiedot niistä henkilöistä, jotka auttavat tarvittaessa. Uutta tehtävää perustettaessa hallintosäännön mukainen perustava toimielin päättää kaikista perustietolomakkeessa olevista tekijöistä. Yksittäistä kohtaa perustietolomakkeesta muuttettaessa toimivalta on tarkistettava kulloinkin voimassa olevasta hallintosäännöstä tai sen nojalla tehdystä delegointipäätöksistä.

Tehtäväkuvaus laaditaan samassa yhteydessä perustietolomakkeen kanssa. Sen laadinnassa on noudatettava annettuja ohjeita ja huolehdittava siitä, että uusi tehtäväkuvaus on linjassa olemassa olevien tehtäväkuvausten kanssa.

Talousarviossa esitettävän kustannusvaikutuksen on perustuttava perustietolomakkeessa olevaan tehtäväkohtaiseen palkkaan. Kokonaan uuden tehtävän tehtäväkohtaista palkkaa määriteltäessä on aina konsultoitava henkilöstöjohtajaa. Vuoden 2027 talousarviota laadittaessa on hankaluutena yleiskorotuksen osuminen 1.8. ja järjestelyerän osuminen 1.10. Talousarvion laatijan kannalta on hankalaa ennakoida vuoden 2027 todellista palkkaa. Toimintaohje on seuraava:

1.8. voimaantulevat palkat julkaistaan intrassa. Palkkatietoa tarvitaan sekä perustietolomakkeessa että henkilöstösuunnittelu-excelissä. Perustietolomakkeessa on erittäin tärkeää merkitä suunnitellun tehtävän palkkaryhmä ja taso / vaatavuustaso. Valmistelija käyttää valmisteluajankohdasta riippumatta sitä palkkaa, mikä intrassa on. Henkilöstöpalvelujen valmistelussa muutos huomioidaan. Tasopalkkaratkaisua koskevat muutokset viedään perustietolomakkeille keskitetysti. Perustietolomakkeet on päivitetty teamsin talousarvio-kansiossa.

Henkilöstösuunnitteluun liittyvät lomakkeet:

- Palvelussuhteen perustietolomake
- tehtäväkuvauslomake

Kaupunginvaltuuston tekemän talousarvion hyväksymispäätöksen jälkeen

Hallintosäännössä on määrätty, että kaupunginvaltuusto päättää niiden virkojen perustamisesta, lakkauttamisesta ja virkanimikkeen muutoksista, joiden osalta se päättää palvelussuhteeseen ottamisesta ja kaupunginhallitus päättää muiden virkojen perustamisesta, lakkauttamisesta ja virkanimikkeen muutoksista. Viran perustamispäätökseen liitetään tehtävän perustietolomake talousarvio-teams-kansiosta. Viran perustamisen valmistelu kaupunginhallituksen esityslistalle on mahdollista joko koontipykälään tai erillispäätöksillä. Valmistelusta vastaa toimiala.

Työsopimussuhteisten palvelussuhteiden osalta sama määräys on kirjattu rekrytointiohjeeseen. Vakituisen työsopimussuhteen perustaminen tapahtuu erityisellä perustamisasiakirjalla (Dynasty-mallipohja), jonka toimialajohtaja vahvistaa ja asiakirjaan liitetään tehtäväkuvaus ja perustietolomake (talousarvio-teams-kansio). Määräaikaisia työsopimussuhteita ei perusteta.

Henkilöstöpalvelut antaa tarvittaessa tukea henkilöstösuunnitteluun liittyvien materiaalien täytössä.

Palkat tarkistetaan vastaamaan todellista tilannetta keskitetysti henkilöstöpalveluissa.

7.5 Investoinnit

Investointeja ovat talonrakennushankkeet, joiden verottomat kulut ylittävät **50.000 euroa** ja muut hankkeet ja hankinnat, joiden veroton hinta on yli **20.000 euroa**. Tätä pienemmät hankinnat ja irtaimen omaisuuden ostot kuuluvat käyttötalouteen.

Kaikista investointihankkeista on tehtävä erilliset investointisuunnitelmat, josta selviää hankkeen laatu, suunniteltu aloitusajankohta, kesto ja valmistumisajankohta sekä kustannusarvio. Investointien

koodituksella on otettava kantaa siihen, onko hanke korvausinvestointi, laajennusinvestointi tai uusinvestointi. Palvelualueiden tulee ottaa yhteyttä mahdollisten uusien investointien osalta talouspalveluihin heti talousarviovalmistelun alkaessa.

Kaikista investointiohjelmaan esitettävistä [vähintään 200.000 euron] talonrakennushankkeista on ennen ohjelmaan hyväksymistä tehtävä erillinen tarveselvitys. Kaikista talousarvion esitettävistä [vähintään 200.000 euron] talonrakennushankkeista on oltava laadittuna asianomaisen toimielimen hyväksymä hankesuunnitelma. Vastuu tarveselvityksen ja hankesuunnitelman teettämisestä on asianomaisella palvelualueella ja tilapalvelut antavat tarvittaessa asiantuntija-apua niiden laatimisessa.

Investointisuunnitelman perustelut

Huomiota on kiinnitettävä erityisesti esitettävien investointien ajoitukseen ja kustannusten todenmukaisuuteen. Hankkeiden kokonaiskustannukset on tarkistettava vastaamaan olemassa olevia olosuhteita. Vaikutukset käyttötalouteen (menoihin ja tuloihin) esitetään perusteluissa. Investointisuunnitelman perustelut tulee käydä huolella läpi ja päivittää ajantasaisiksi. Investointien perustelujen tulee olla tiiviitä, informatiivisia sekä esitysasultaan selkeitä.

Palvelualue on vastuussa investointiesityksensä kustannusarvion todenmukaisuudesta. Jos taloussuunnitelmaan jo hyväksytyin investoinnin kustannusarvio osoittautuu liian alhaiseksi, on vaarana hankkeen siirtyminen myöhäisemmille vuosille.

Muut kuin talonrakennuksesta johtuvat investoinnit esitetään joko hankeryhmä- tai hanketasolla. Pääsääntönä on, että kustannukset eritellään hankkeittain.

8. Talousarvioprosessin aikataulu

Talousarvioesitykset tulee jättää kaupunginhallitukselle 2.10.2026, vk 40.

Vuoden 2026 talousarvioprosessin alustava aikataulu

Talousarvio-ohjeet ja alustava talousarviokehys	kesäkuu
Talousarviokehityksen hyväksyminen	syyskuu (vko 38)
Toimielinten talousarviokäsittely	lokakuu (vko 40)
Toimielinten talousarvioneuvottelut	lokakuu (vko 41-42)
Veroprosenttipäätös KV	lokakuu (vko 45)
Kaupunginjohtajan talousarvioesitys	marraskuu (vko 45)
Talousarvion käsittely yhteistoimintaelimessä	marraskuu (vko 45)
Talousarvio KH alustava	marraskuu (vko 47)
Talousarvio KV alustava	joulukuu (vko 49)

Ehdotus on tehtävä ohjeessa esitetyssä muodossa ja edellä annettuja määräaikoja tulee noudattaa. Käyttöoikeudet budjetointiohjelmaan lukitaan määräajan päätyttyä.

Asiahallintajärjestelmä Dynastyyn on avattu valmiiksi diaarinumero talousarvion valmistelua varten. Kaikki toimielimet käyttävät alla olevaa diaarinumeroa ja otsikointia talousarvioehdotuksen käsittelyssä.

Asianumero

Otsikko

3765/02.02.00.01/2026

Talousarvio 2027

9. Liite

9.1 Kaupunkitasoinen talousarviokehys ja suunnitelmavuodet

Tuloslaskelma (ulkoinen, sis. liikelaitos)	TP 2025	TA 2026	ENNUSTE 2026	TOTEUMA 05/2026	KEHYS 2027	Muutos% TP vs KEHYS	Muutos% TA vs KEHYS	Muutos €, TA vs KEHYS	SV 2028 (1 000€)	SV 2029 (1 000€)
Veroprosentti	8,1	8,1	8,1		8,1				8,1	8,1
Toimintatuotot										
Myyntituotot	19 505 958	18 437 640	19 937 640	6 262 086	18 622 016	-5 %	1 %	184 376	18 622	18 622
Maksutuotot	2 887 791	2 778 900	2 778 900	1 495 426	2 806 689	-3 %	1 %	27 789	2 807	2 807
Tuet ja avustukset	3 548 939	3 044 258	3 044 258	688 038	3 044 258	-14 %	0 %	0	3 044	3 044
Muut toimintatuotot	15 786 980	7 540 385	14 540 385	5 220 315	12 362 789	-22 %	64 %	4 822 404	7 363	7 363
Toimintatuotot yhteensä	41 729 667	31 801 183	40 301 183	13 665 865	36 835 752	-12 %	16 %	5 034 569	31 836	31 836
Toimintatuottojen muutos% vrt ed. TA					16 %				0,0 %	0,0 %
Toimintakulut										
Henkilöstökulut	-101 196 279	-103 082 971	-103 082 971	-41 161 254	-105 144 630	4 %	2,0 %	2 061 659	-107 248	-109 392
Palkat ja palkkiot	-81 617 807	-83 203 584	-83 203 584	-33 016 893	-84 867 656	4 %	2,0 %	1 664 072	-86 565	-88 296
Henkilösivukulut	-19 578 473	-19 879 387	-19 879 387	-8 144 361	-20 276 975	4 %	2,0 %	397 588	-20 683	-21 096
Palvelujen ostot	-38 004 846	-40 942 148	-41 542 148	-16 323 767	-41 351 569	9 %	1,0 %	409 421	-42 179	-43 022
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-15 695 662	-15 254 178	-16 454 178	-7 223 949	-15 810 720	1 %	3,6 %	556 542	-16 127	-16 449
Avustukset	-11 363 586	-11 405 500	-12 405 500	-3 802 608	-11 405 500	0 %	0,0 %	0	-11 406	-11 406
Muut toimintakulut	-3 951 557	-4 852 205	-4 852 205	-2 030 127	-4 900 727	24 %	1,0 %	48 522	-4 999	-5 099
Toimintakulut yhteensä	-170 211 930	-175 537 002	-178 337 002	-70 541 705	-178 613 147	5 %	1,8 %	3 076 145	-181 957	-185 368
Toimintakulujen muutos% vrt ed. TA					1,8 %				1,9 %	1,9 %
Toimintakate	-128 482 263	-143 735 819	-138 035 819	-56 875 840	-141 777 394	10 %	-1 %	-1 958 425	-150 122	-153 533
Toimintakate muutos% vrt ed. TA					-1,4 %				5,9 %	2,3 %
Verotulot										
Kunnallisvero	86 188 673	91 785 000	90 152 000	41 583 779	92 129 000	7 %	0 %	344 000	94 844	97 569
Kiinteistövero	16 623 364	16 817 000	15 930 000	224 099	16 632 000	0 %	-1 %	-185 000	16 632	16 632
Yhteisövero	9 565 625	9 741 000	10 528 000	5 261 468	10 939 000	14 %	12 %	1 198 000	11 496	11 927
Muu verotulo	7 243	7 000	7 000	4 093	7 000			7 000	7	7
Verotulot	112 384 905	118 350 000	116 617 000	47 073 439	119 707 000	7 %	1 %	1 357 000	122 979	126 135
Verotulot muutos% vrt ed. TA					1,1 %				2,7 %	2,6 %
Verotulot ja verot										
Kunnan peruspalvelujen v.o.	11 899 823	12 631 479	12 822 117	5 342 545	8 993 811	-24 %	-29 %	-3 637 668	8 994	8 994
Verotuloihin perustuva v.o.	13 848 000	15 321 477	15 268 964	6 362 065	15 873 002	15 %	4 %	551 525	15 873	15 873
Opetus- ja kulttuuritoimen muut	-389 393	-1 000 000	-2 744 364	-1 152 522	-2 744 364	605 %	174 %	-1 744 364	-2 744	-2 744
Verotulomenetysten kompensatio	6 083 748	6 048 283	6 072 012	2 530 005	6 876 921	13 %	14 %	828 638	6 877	6 877
Valtionosuudet	31 442 178	33 001 239	31 418 729	13 082 093	28 999 370	-8 %	-12 %	-4 001 869	28 999	28 999
Valtionosuudet muutos% vrt ed. TA					-12,1 %				0,0 %	0,0 %
Korkotuotot										
Korkotuotot	815 980	600 000	800 000	4 366	1 200 000	47 %	100 %	600 000	1 200	1 200
Muut rahoitustuotot	2 336 216	2 000 000	2 000 000	465 212	1 218 550	-48 %	-39 %	-781 450	1 219	1 219
Korkokulut	-1 230 813	-1 700 000	-1 700 000	-988 477	-1 900 000	54 %	12 %	-200 000	-2 200	-2 500
Muut rahoituskulut	-1 577 471	-1 580 000	-1 580 000	-2 390	-798 550	-49 %	-49 %	-781 450	-799	-799
Rahoitustuotot ja -kulut	343 912	-680 000	-480 000	-521 289	-280 000	-181 %	-59 %	-400 000	-580	-880
Vuosikate	15 688 732	6 935 420	9 519 910	2 758 403	6 648 976	-58 %	-4 %	-286 444	1 276	721
Vuosikatteen muutos% vrt ed. TA					-4,1 %				-80,8 %	-43,5 %
Poistot ja arvonalentumiset										
Poistot ja arvonalentumiset	-16 106 830	-15 300 000	-16 200 000	-6 813 772	-16 500 000	2 %	8 %	1 200 000	-16 900	-20 000
Satunnaiset erät	0	0	0	0	5 000 000	0 %	0 %	-5 000 000	0	0
Tiilikauden tulos	-418 098	-8 364 580	-6 680 090	-4 055 369	-4 851 026	1060 %	42 %	3 513 554	-15 625	-19 280
Poistoeron lisäys/vähennys	534 524	534 520	534 520	133 631	534 524	0 %	0 %	-4	535	535
Tiilikauden yli-/alijäämä	116 427	-7 830 060	-6 145 570	-3 921 738	-4 316 502	-3807 %	45 %	3 513 558	-15 091	-18 745
Taseen kertynyt yli-/alijäämä M€	48,7	40,9	42,6	44,8	38,2				23,1	4,4